

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institudam ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felölös szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányzószékben.

A munka sirásói.

Hogy a törvénytelen kormány által szétesztogatott pénzből még most is élősködő fővárosi újságoknak és a socialista méregkeverőknek kedves minden zavar, ami a munkások és a birtokos gazdák között támad, értjük. A törvénytelen kormány sajtóirodájának hírhedt főnöke által alapított újság nyíltan kiírta, hogy ellensége minden magyar birtokosnak. Neki az kell, hogy minden magyar birtokos helyét újabb birtokos foglalja el. A socialista izgatók pedig, már régen tudjuk, ellenségei mindennek, ami vagyont, jólétet, rendet, keresztényi erkölcsöt jelent.

Az persze furcsán esik, hogy Magyarországon büntetlenül úgy neki lehet támadni a birtokosoknak. A bukott kalandorok arcátlan vakmerősége határtalan szokott lenni. Nem is lep meg bennünket, hogy az az ember, aki nem teheti ki a nevét a lapjára, mert a fővárosi újság-árúsítók kimondták, hogy az ő nevével nem árusítanak újságot, vak gyűlölettel kiirtaná a magyar birtokosokat és maga fajta embereket rakna a helyükbe. De azon csodálkozni fognak, ha a magyar birtokosság nem áll össze, hogy az éfélé beszédeket megtorolja. A szegény fővárosi rikkancsok önértzetesen meg tudták torolni annak az embernek a gonoszágát.

aki megtiltotta a lapok utcai elárúsítását és ezzel több ezer embernek elvette több hónapra a keresetét. A magyar birtokosoknak is módot kell találni arra, hogy befolyásukkal, állásfoglalásukkal összetörjék az éfélé újságok befolyását a népre, ha gazdasági, ha ipari munkás, ha socialista, ha nem socialista.

De az azután egészen érthetetlen, hogy a munkásnép azzal a jelszóval, hogy a sorsa javulását akarja, habár szörványosan is, hallgat az izgatásokra és zavarog a munkaadók ellen. Mert ezzel nemcsak a közel jövőre rongja el a dolgát, de megakasztja azt a fejlődést is, amely a sorsa igazi javítására van hivatva.

Kétségtelen, hogy mentől intenzívebbé fejlődik a mezei gazdálkodás, mentől több tiszta jövedelmet ad, mentől több marháat tartanak, mentől több takarmányt termelnek, mentől több kapás és több művelési munkával járó növényt termelnek a gazdák, annál több állandó munkásra van szükségük, annál jobban kereshetnek a munkások.

De hát olyan körülmények között, amikor a legsürgösebb munkák idején minduntalan attól kell tartani, hogy a munkások felredobják a szerszámot, megszakítják a munkát és nemcsak béremelést követelnek, de a birtokosnak és a hozzá szító alkalmazottnak még az életét is

fenyegetik, ki lesz hajlandó intenzívebbé tenni a gazdálkodását? Ki vesz magára több gondot, mikor a mást sem bírja? Ki fogja megkockáztatni, hogy több munkásra legyen szüksége, mikor a mostani kisebb szükséglet is annyi bajt csinál?

A munkászavargások megfojtják a vállalkozási szellemet. És ennél fogva megakasztják gazdálkodásunk fejlődését, a nép jólétének gyarapodását. A zavargások szítói, a munkások sirásói.

De sirásói a nemzet haladónak is. Hazánk sorsa jórészt a mezei gazdálkodás gyarapodásától függ. Ehez pedig igen sok jó munkás kéz kell. A birtokosnak bizni kell abban, hogy marháit és termése nem mennek tönkre egy-egy szerződés-törés, sztrájk, vagy tulságos béremelkedés miatt. Ha ez a bizalom nincs meg, haladásra sincs kilátás.

Egyre jó a zavargás szítása. Hazánkban sok birtokos van, aki ma nem tudja a termését letakarítani, ha tulságos munkabért fizet, dobra kerül. Az árverésen azután megjelennek az idegen vásárlók, akiknek már eddig is tulságos sok birtok van a kezükön. Hogy ezektől mit várhatnak a munkások, már tudhatják. A legtöbb visszaélést, zsoráskodást, bérrövidítést a munkások rovására, amelyek ellen szigorú törvényt kellett hozni, a külföldi és olyan birtokosok követték el, akiknek a föld mi-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Nehéz választás.

Vége a kislányságnak! Vége az elnyomatás korszakának! Micsoda boldogság, 12 óra mulva 17, mondó: tizenhét éves leszek! Még pedig valódi. Mert tetszik tudni napjainkban ritka nagyon az „echt” tizenhét éves lány! Istenkém, úgy dobog a szívem ha rá gondolkodom, hogy holnap már nekem is azt fogják mondani:

— Kezét csókolom, nagysád!

Mert kell, akarom, hogy így köszönjenek, végre ha az ember tizenhét éves, megkövetelheti, hogy nagy lánynak tekintsek, nagy lányoknak pedig nem szokták azt mondani: „Pá kis Irénke vagy Margitka.”

Jaj, milyen borzasztó jó is lesz, ha a fiatal emberek velem is úgy beszélnek, mint a növe-reimmel!

— Nagysád milyen jól fest ma! Nem létezik, ki van zárva, hogy „fessebb” lány legyen magánál.

Úgy fáj a multkor a szívem, mikor az egyik üzletben egy pár keztüre alkudtam, s a segéd elővéve leghödítőbb mosolyát, azt mondta:

— Kisasszony, nem létezik, ki van zárva, hogy ősöcskőben adhaszuk.

Istenkém, hát már az üzletben is meghonosultak ezek a „remek” kifejezések. Mindegy! azért a kereskedőségek sohasem fogják olyan ennyivalóan mondani, mint egy kis jogász, vagy huszárhadnagy.

De ugy-e, kérem, egy tizenhét éves lánynak már komolyan is kell gondolkodni, komolyan kell foglalkozni a jövőjével? S én bizony szegényen ide, szegényen oda — még eddig nem határoztam el, férjhez menjek-e, vagy tanuljak tovább? Hopp, megvan! Megkérdem az akacfa levelétől!

— Na tisztelt tizenhétéves nagysád, a kezét csókolom, most megint egy „rém” szelburdiságot akart elkövetni, hát nincs magának önálló véleménye? Hát nem tudja magát valamire függetlenül elhatározni? Megkérdem, hogy holnapra is, mint az előző években, 2 centivel meg-rövidüljön a szoknyája. Most azért is megmutatom magamnak, hogy tudok önállóan gondolkodni, hogy vannak elveim.

Tanulni fogok! sokat—rengeteget! Mi is nekem az a négy képző?! Beiratkozom az egyetemre, leszek doktorkisasszony és — és vénkisasszony. Különben hisz nem mindenki vénkisasszony, aki nem megy férjhez, én pedig az emberiség ezen különös csoportjához fogok tartozni, mert nem lesz ridikülöm, mopszlim és meghalt völegényem. Sohasem fogok férjhez menni! Hirdetem a nők függetlenségét, vezére leszek a feminizmusnak, eszméim diadalmaskodni fognak, s a diadal nyomon megszűntek az új, a nemesebb bázisokon nyugvó társadalom.

Hogy ki fogom nevetni azokat az embereket, kik hevülni tudnak egy holdas estét, egy költeményért, mely azt énekli, hogy „szerellem nélkül sívár, pusztá a lét” — Hát még így is van értéke az életnek? Micsoda kicsinyes dolgok ezek a természettudományokhoz képest! Nem szebb,

nemesebb dolog, foglalkozni geológiával, fizikával, megdönteni a spiritualizmust, hirdetni a materializmust!?! Aztán az algebra, a logaritmus... Jaj most jut eszembe, hogy ez egyik legsötétebb pontja életemnek... Igen, igen számtalan történet, hogy felfedeztem legkedvesebb költeményem előttem eddig ismeretlen versét, és bizony nagy buzgalommal olvasgatni kezdtem, s úgy belekértem magam abba a szép, rózsaszínű kis világba, melynek csodás álmait olyan édesen meséli az én kis poétám, hogy leghalványabb fogalmam sem volt arról, ami körülöttem történik.

— Mondja csak kérem miről folyik a magyarázat?

Hallom a tanár ur hangját. Felállok, a lányok sugnak, s én részint az ideális hangulat hatása alatt, részint a két szó rokonhangzása miatt nagy bölcsen megfelek:

— Az ideálistusról.

A tanár ur ugyan udvariasan felvilágosított téves nézetem felől, de ugyanekkor az a bizonyos kis könyv is regélhetne valami furcsa, eddig sohasem látott dologról. Nem is keresek én logaritmust, keresek völegényt és férjhez megyek! Tulajdonképpen nem is lehet az olyan rossz dolog, különösen a mennyasszonyosság. Természetesen ha az ember mindennap kap egy kiló „Kuglert”. Jaj, hogy fognak majd irigykedni a lányok, mert visszamegyek az intézetbe arra az utolsó évre, már csak azért is, hogy bámulhassanak, hogy csodálhassanak. Meg fogom mondani a magyar tanárnőmnek, hogy mennyasszony vagyok és ezentul magyar dolgozatok helyett szerelmes levelek fogalmazásában gyakorlom magam, végre

Mai lapunk 6 oldal.

0000381

velése csak üzlet s nem is abból, de külföldi birtokaikból, vagy itteni másféle üzleteikből élnek főképen. Lehetetlen gonosz emberek Magyarországon, akiknek érdeke, hogy mentől több hazai birtokos tönkregjusson, és mentől több idegen kerüljön a helyükre. De a munkás népnek ez csakugyan nem lehet érdeke.

A birtokosok körében valóságos mesterségesen szítják a zavargások az aratógépek beszerzésére való hajlandóságot. Sok birtokos, akinek eddig eszeágában sem volt, aratógépeket szerez be. A különben ugy is várható lassabb természetes átmenet erőszakosan meggyorsul. A magyar munkások nagyrésze ezzel szintén munkát veszít és pedig a kellő átmenet, más foglalkozásokra való előkészítés nélkül. A zavargások szítói tehát ezzel is a munkás sorsa javulásának állják az útját.

Am ezt gondolják meg a munkások, mielőtt a nemzetközi szociálisták és bukott politikai szövetségeik izgató szavaira hallgatnának.

Ujságírók.

Csunya sebről rántották le a kölest. Egy hét óta a flumei botrány s a „Független Magyarország” című napilap szubvenció-ügye a legfrissebb szenzáció nemesak a magyar lapokban, hanem még a külföldiekben is. Az elsőben Nakó Kálmán gróftól, Fiume új kormányzójától néhány svábak, a ki ujságírónak nevezte magát, kijutott vagy 30 ezer koronát. Nakó gróf túrta az érvágást, meri egy kissé hű ember és bizelgett neki, hogy mit írnak és mit olvasnak róla az ujságokban. A Független Magyarország pedig a hírszerit eladta magát. Homlokán ott viseli a „Független” szót, ez azonban ha igaz, a mit róla beszélnek nem egyéb, mint hogy függetlenül magát a tisztességnek s becsületnek elemi fogalmától.

Nem ezzel akarunk foglalkozni. Ezt a két piskos ügyet ismeri jobbról minden ujságíróvaló ember s körülbelül meg is alkotja a fogal-

megis csak „szörnyűség”, hogy a tragikum tel-emelő hatásáról oldalakat tudok írni, s egy szép szerelmes levelel sejtelmem sínes. Egyszer ugyan a kezembe került egy, de rajta kaptak s így csak a bevezetést tudtam előfogni. Hogy is volt csak: „Az en szerelmem egy soha ki nem alvo tüzet-ger”... Istenem! de szép is lehet az!

Nem kell többet az „O” fényképet a medáilonba az anyuskám kepe mögé rejtem, hanem nyitlan, batruan hordhatom. Milyen büszken fogom mutatni mindenkinek. „A völgyem! Remekül fest, zongorázik, bosztonoz, verseket ír és huszárhadnagy.” Hogy huszárhadnagy, az természetes, zongorázni, festeni, bosztonozni és főképp verseket írni meg kell, hogy tudjon.

Most veszem észre, hogy sülyedtek az en tarsadalmat felforgató eszmeim. Ihaba, meg-latszok rajtam, hogy meg csak 11 es fél óra múlva lesznek 17 éves! De holnap igazán, ko-molyan, nagy leányhoz illően fogok választani a tanulás es ferjhezemenes között es elhatározásom mellett száradni megmaradok, különösen ha az... utóbbit választom.

Egy prepa.

Az ezüst pajzs.

Az istenteltek és boszorkányörök korából.

Az Úr megtestesülése 1223-ik esztendejének szent Gallusz hetében (okt. 16. 23.) a jámbor életű Fábián, a krasznavári várnagynak Éhel-lősnek a fia, megpörülte a váradai püspök előtt

mait az ujságírókról is, meg az ujságok erkölcsi felfogásáról is.

Minket inkább egyéb érdekel. Az, hogy ezt a ferde felfogást az ujságírók nagy általánosságára szabják rá. Hogy a mikor ujságíróról beszélnek, le szokták szállítani az erkölcsi mértéket, a mely szerint értékelik.

Sajnos! azt mondhatjuk, hogy annak a nagy közönségnek igen sok tekintetben igaza van. Tapasztalatokból tanult, valóságos esetek győzték meg erről. Hiszen lépten-nyomon találkozik ujságírókkal, a kiknél az elv elado, a kik áruba bocsájtják lelküknek azt a bizonyos „leg-szentebb meggyőződését”, s ma ennek holnap annak a szekerébe fogják be magukat.

Az olyan ujságíró, a kinek nem kenyere az ujságírás, a ki a mindemait nem a lapja után szerzi, ritka, mint a fehér holló. Ilyenek természetesen beszélhetnek elv-ről, hiszen vállalkozásuk egyértelmű volna az öngyilkossággal, ha elvi meggyőződés nélkül vállalkoznának oly munkára, a melyből anyagi haszon vajmi kevés, legtöbb-ször semmi, kellemetlenség pedig annál több, a mellett egy-két évi munka után megrongált ide-gekkel vágyakozhatnak a zaklatásból a nyugalmasabb élet révpartjára.

A legtöbb ujságíró pénzért, megélhetéért adta magát a hirdapírói pályára. Ez sem elítélendő önmagában véve, hiszen a munkás méltó az ő berére s ha valaki dolgozik s becsületesen dolgozik, miért ne elhette meg utána. A baj, a bűn csak ott kezdődik, a mikor a mint a Magyarország mai vezérék kirója írja a *sajtó lel-kül pénzért, vagy kárminó anyagi élnyökért áruba bocsájtotta és kékissmeréccél szemben azt írja, a mi a hatalomnak létszik, vagy pedig el-hallgatja, a mi annak nem létszik; akkor a sajtó nem is teheszhet többé magaslatos hivatását.* Ekor a sajtó nem tejeszheti részrehajladanul a tarsadalmi ellenőrzés munkáját és nem nevelhet egy tiszta, egészséges közszellemet, a mely a független sajtónak a legnagyobb érdeme es büszkesége.

Hiszen lathatunk példát a nyílt elvületekre, a melyeknek árulója egyáltalán nem csinál titkot belőle, hogy meggyőződése, tolla, pénzért bar-

mely szolgálatra kapható. Nem is kell messzire mennünk, hiszen a legutóbbi kormányváltások, a politikai átalakulások bőven szolgáltattak rá alkalmat, hogy az ujságíró is kimutathassa a foga fehéret. A nemzeti küzdelem előtti korszakba még beleilleszthetjük sok pártbeli ember meggyőződését. A megdöbbenés csak akkor következett el, mikor a hatalom lábball taposva törvényt, jogot, zsebkendőt lobogtatva Bécs szolgálájává szegődött, a mikor szereplése a hazaárulás gyalázatává sülyedt. S akadtak ujságírók, a kik ezt az állapotot is támogatták.

Meggyőződésből?

Nem!

Soha oly bőven nem hullottak a ragyogó sárga aranyak a kormány kegyéből, mint a darabont-korszakban. Igaz, hogy eladó toll és meggyőződés sem akadt minden lépten-nyomon s a ki eladta magát, el lehetett készülni minden tisztességes uri ember megvetésére.

De hát elnyelte azt is.

Jött aztán a homály után a világosság, a baglyok és denevérek után a sasok uralma.

Tetszett volna látni azt a csodálatos el-változást. Ismertünk ujságírókat, nem is nagyon messziről, aki máról-holnapra megfordította a szeker rudját. Tegnap még szidta a nemzet jogát védő ellenzékét, nagyobb embert nem ismert Veszti Józsefnél, farkasölvény kerügette Kristófi zsebjét s ma a lelkendezve sietett megírni: hogy nagy koszkiá szakadt le a nemzet kebléről, a Kárpátoktól az Adriáig örömrivalgás tölti el a hazát, mert felderült a tisztesség uralma.

S mindezt látszólag komolyan mondta el. Alkotó a multról senki semmit nem tudott volna.

Ugy tett mint a tuzok s azt hitte, hogy ha az ő városában mindenki elítéli is, megveti is ezért a nyomorult elvi árulásért, ott fenn talán nem fognak tudni a multról s kikerüli a figyelmüket, hogy összehasonlítsák tegyének a mult és a jelen között.

Naponta ácsorgott az új főispán küszöbe környékén. Bizott a protekcióban, hogy a kunyoraiának meg lesz a kellő fogantatja s ha talán ki nem dobják, végül megúnják a könyör-geset, az elvi árulását. Tudtára adták, hogy az

uszítottak. Az ispán pedig becselen szavakkal halmozta el.

— Te gonoszéletű haramia, te! Hisz tölem loptad a pajzsot es meg ide merészkedel? Száradjon el a lelked a poklok tornácán! Testedet pedig a karógó hullók tépjk szét gonosz rab-lasodért.

Az ifju hallgatott s igen megszegényülve hagyta el a szitkozódó ispán portáját, mert vasárnap lévén, sok ember jart az utcákon, akik ot tolvajnak gondolták.

Szegényében eléinte nem tudja, mit csináljon s ugy jart-kelt az utcákon, mint aki meg-tébohyodott. Szomorkodásában ujra visszakerült az ispán portája elé s itt hatalmasan fellobogott benne a bosszu szenvedélye. De anyjára gondolt es szép esenJesen hazament.

Az ügyet azonban István elé vitte, aki Kálmán királynak volt a gyermeke.

— Szegény vagyok, uram, nagyon szegény, panaszkodott a királynak — mégis inkább veszni engedtem volna jussomat, ha tolvajnak nem nevez. De ezzel meggyalázta hős apám nemzetségét, melyet életében mindenki tisztelni tartozott. Láss hát törvényt fölötünk s bolcs tudásoddal szégyenítsd meg a jogtalanul hatal-maskodót.

A király Sándor püspökhöz, a váradai egy-ház fejéhez utasította ügyevel.

— Ó bölcs es igazságos, aki Istennek új-mutatása szerini kinyilvánítja a bűnös gonosz-ságát es az áratlan igazat. Menj es engedelmes-keJjel az ő parancsainak s bízzál Istenben, aki a magasból vizsgálja az emberek dolgait.

Marton főispán, kinek felesége Csukad nagyvász-szony Bereczk nagyap leánya vala. Őka volt pedig ennek a nem éppen atyafiságos pereske-desnek egy kis ezüst pajzs, melyet meg a ke-gyes király, Szent László ajándékozott vitézi er-deméért. Éhel-lősnek, a krasznavári várnagynak.

Történt, hogy a varnaggy fia, a jámbor életű Fábián megszegényedek es elni nem tuda. Ma-hait a dogvesz pusztította el, ezüstjét, aran-nyát pedig a gonosz zsiványok rabolták el s öz-vegy édesanyját nem bírta eltartani. Magával meg nem torodott volna, husz olyan kevéssel be-erte, de azt nem bírta elviselni, hogy édesanyja meg nem szokott nélkülözéseknél legyen kitéve. Igaz ugyan, hogy a tolonok szivesen segítettek volna rajtuk s akar halálukig eltartották volna őket, de a Fábián ajka nem bírta megnyitni a pa-naszra, vagy keresse meg a tolonok előtt sem. Szegény volt, de büszkeséget nem vesztette el.

Apjától a fegyvereken kívül egy kis ezüst pajzs is maradt reá, linon dombornai alkokkal es vastag selyem belessel. Inkább cifra-ság volt, mint vedelmi eszköz, de neki becses ereklye es megtízethetetlen kincs. Es a szegénysége miatt megis meg kellett tölle valnia husz markáért, melyet Marton ispán, a Szed testvere ígért neki.

— Holdtöltekor megfizetem, addig nem halsz éhen.

Bizony pedig hiába várta Fábián olyan keservesen a holdtölét, az ispán csak nem hozta neki a pénzt, sőt amikor szegényes ruhájában merész volt megjelenni a hatalmas ur portáján, még durva módon kiutasított es a nagy, bo-zontos kutyák láncaitól megszabadítva, rá-

körök előtt az úgynevezett „szabad-tudomány”-nak s művelőinek: a Pikler Gyulák és Somló Bódogoknak. Úgy látszik ez a tudomány csak az isteni és erkölcsi, no meg, amint látszik, a logikai törvényektől „szabad”, egyébként az állatember legaljasabb szenvedélyeinek zsarnoki hatalma alatt nyög s minden habozás nélkül beszél bolondokat is, ha szükségét látja.

A **kozulnációról** pár héttel ezelőtt már elmondottuk nézeteinket. Mint hallottuk, akkori közleményünk nagyban hozzájárult ahhoz, hogy egy-két felvilágosodott (?) agyvelő tulajdonosa ezennel kétszeres joggal tarthasson bennünket maradiáknak, sőtétfejjé elfogultaknak. Beismerjük, hogy különösen e tekintetben valóban maradiák vagyunk, a keresztes, a tisztességes erkölcsi felfogás elfogultjai.

Felvilágosodott ellenfeleinknek pedig, a Huszadik Század fentebbi sorai után, gratulálunk az **iszléskükhöz**:

*F. Balazsovich Sándor
Kossuth Ferenc*

Kossuth Ferenc

és számos előke-
lőség, valamint a
legfrissebb orv-
ostanorok kipró-
bálták és legjob-
ban ajánlják

a székely havasi

INDASZESZ?

(gyógyfű-sósorszesz)

mint oly szert, mely a test lel-
frissítése, az izmok edzése s
rugókonyaságára a legjobbnak
bizonyult. Kitűnő szer továbbá
csúsz, közsvény, fejtájas, tag-
szaggatás és minden meghules-
ből eredő bajok ellen. Kapható
mindenütt 2 és 1 koronás üve-
gekben. Készíti Balazsovich Sándor
Korona Gyógyszertára Sep-
siszentgyörgy.

A kereskedők záróórja.

Mint értesültünk, a kereskedő segédek és kereskedelmi alkalmazottak a nap okra a Latzkovits-tele vendéglőben értekezletet tartottak, amely alkalmával a kereskedők záróórjának szabályozása került szóba. Mi a magunk részéről már előre is helyeseltük a segédek mozgolódását, mert végre tökéletesen igazat adunk nekik abban, hogy türelmetlen állapot az, ami e tekintetben városunkban uralkodik. Akárhány kereskedést látunk ma magunk is még esti 9, sőt 10 órákor is nyitva. A kereskedősegédek már reggel 6 órától talpon vannak; az üzletelviségek legnagyobb része még a déli órákban is nyitva van és mégis csak az éjjeli órákban ér véget a munkájuk. Nagyon jól tudjuk mi, hogy ennek nem a kereskedők az okai elsősorban. Mert hiszen, ha az igen tisztelt és nagyverdemű közönség nem leledzenek abban a rossz szokásban, hogy még 9 óra után is betevőd a boltba, akkor a kereskedők sem igen tartogatnák nyitva üzletüket. Tény azonban az is, hogy egyik másik kereskedő nagy előszeretettel tartja nyitva az üzletet -- különösen olyankor, amikor a jóra való kereskedők már becsuktak, vagy ki sem nyitottak. Mindkét esetben a kereskedősegédeknek kell szenvedniük. Hogy ok sürgetük a big orvoslását legjobban, tehát csak természetes. Még alkalmadtan visszatérünk a dologra. Most azonban szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a dolog javulását a kereskedősegédek csak akkor remélhetik, ha nemcsak a főnökeiket iparkodnak megnyerni az eszmének, hanem a közönség szívébe is megtalálják az utat.

--- **Nyilatkozat.** Mivel sajnosan tapasztaltam, hogy az az értekezlet, amelyet a helybeli kereskedelmi alkalmazottak csütörtökön este tartottak, a kereskedő urak körében sok félreértésre adott okot, úgy az értekezleten jelen voltak, mint a saját reputációm érdekében kénytelen vagyok annak célja- és lefolyásáról a következőkben nyilatkozni:

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy az az eszme, amelynek megvalósítását az értekezlet

célként tűzte maga elé, nem az egyesületek kebeléből indult ki, hanem egy-két lelkesebb ifjú agyában született meg, (akik tán egyik egyesületnek sem tagjai) egyébként visszhangról van csak szó, hiszen ugyanilyen irányu mozgalom indult meg az egész országban. -- Bár **bizalmos** jellegű volt az értekezlet, nem tekinthető „titkos összejövetelnek”. -- Tagadhatalan, hogy itt-ott szociáldemokrata-izű hangok is szóialtak meg; de akkor, amidőn a közbizalomnak engedve, én az elnöki széklet elfogadtam, határozottan kijelenttem -- és ami a lo: általános helyeslésre is találtak szavam -- hogy „addig, amíg a méltanytalanságok orvoslásáról, igazságtalanságok megszüntetéséről művelt ifjakhoz illoen, tisztességes eszközökkel akarnak gondoskodni, reám mindig számíthatnak, mert minden ily irányu mozgalomban őszinte szívvel és teljes ambícióval veszek részt!” Kiemeltem azt is, hogy azon a hataron túl, ahol a cél megvalósításának módjai már terrorisztikus jellegűek, ahol már méltanytalanság orvoslásáról, igazságtalanság megszüntetéséről nem beszélhetünk, oket követni nem fogom. Igaz, hogy pl a sztrájkot bizonyos esetekben jogos legyvernek mondottam. De hisz Magyarország ezidőszert legelső szociálpolitikusa a napokban az országgyűlésen ugyanigy nyilatkozott. Minden tőrekvesem odairanyult, és ebben a józanabb egyének vállaltva támogattak, hogy visszatartsam a hevesebb vereteket azoktól a legyverektől, amiknek alkalmazása meg a legvesző esetekben sem jogosultak. Amig erre reményem lehet, velük maradok; de az esztelen-
ségek utján senkit követni nem fogok. Külömben megjegyzem, hogy aggodalomra éppen nem esem ok, mert hiszen határozatba ment, hogy egy-egy emlékiratban tehát a legkésebb szándékkal és módon fel fogjuk kerüni a főnököket a méltanyos kívánások teljesítésére, a közönséget a megvalósítás lehetőségeinek megteremtésére és az országgyűlést az emiragy törvényes intézkedés megtételére.

Midőn mindezeket az igazság érdekeiben itt a nyilvánosság előtt eladtam, arra kerem a kereskedő urakat és a nagyközönséget, tegyék szívuk kezüket és válljuk be osztint: minde-
ok arra, hogy a kereskedelmi alkalmazottak sorsuk miatt elegetlenkedjenek? Szekesfehervár, 1906. július 7. *Kétskés Elek*.

Aratósztatások.

Nádasdladány községben a napokban a hónapos munkások állottak sztrájkba. Kálman Vince a szekesfehervári járás főszolgabírájának közbenjárására azonban a sztrájk megszünt és a munkások újból munkába állottak. -- Kempelen Imre hosszúhegyi pusztáján szinten volt egy felorus sztrájk, amely azonban az aratok kerelmének teljesítése után rövidesen veget ort.

Botrány a Stiegnitz kávéházban.

Tegnap este a Stiegnitz kávéházba nagy iparos tért be, akik közül az egyik nev szerint Müller Bela mazóli szóvaltaltsba keveredett Jambor Mihály főpincérral. A szóváltás vége az lett, hogy a főpincer az iparost egy székkel verecsere verte, úgy, hogy az súlyos testi sérülést szenvedett. Kérdésük a rendőrségtől, hogy van-e tudomása a dologról és ha igen mit szándékozik tenni? Tette előterjesztet a pénzügyigazgatásnál azirant, hogy a nevezett kávéháztól, miután ott az ember elete veszélyeztetve van, az italnérsi jog megvonassék? Es ha nem, miért nem? E kérdésekre feleletet várunk!

Nevváltoztatás.

Singer Antal guttamási illetőségű, budapesti lakos, valamint kiskorú Jozset és Mihály nevű gyermekeit vezetéknevüket befűgyminiszteri engedéllyel „Simándi”-ra változtatták.

Értesítés.

A kinstári posta és távirduhivataloknál az ajánlott küldemények pénzeslevelek és csomagok felvételére f. e. július 1-től új rendszer lépett életbe, mely szerint ezen küldemény fajok feladó vévényei és felvevő könyvei kek atnyomas segélyével egyszeri beirással együttesen állítatnak ki. A küldemények könyvelése változó a szerint, a mint azok egyenként, vagy csoportosan adatnak fel. Az egyenként feladott küldemények mindegyikéről külön feladó vévény állittatik ki, kivétel képeznek az egy szállítólevel mellett feladott csomagok, a melyekről egy közös vévény adatik ki.

A feladó jegyzék (könyv.) mellett feladott

küldemények elismerése a könyvben történik. Ha a feladásra kerülő ajánlott levelek és csomagok darabszáma ötnél, illetve csomagoknál háromnál nem több, a küldemények egyenként vezetettnek be, ellenben ha a jegyzék mellett feladott küldemények darabszáma ennél több, a feladó fel kell hívni, hogy a jegyzékről ismét kiszolgáltatandó nyomtatványon másolatot állítson ki, mit ha megtenni vonakodnék, föltéve hogy a torlódas nem nagy s a posta alkalmazott mások várakoztatása nélkül reá ér, a jegyzékről a postaalkalmazott maga állit ki másolatot. Hogy ha azonban a feiauni kívánt küldemények nagy száma, vagy más feladok jelenléte miatt a felvevő postai alkalmazott a gyors kiszolgáltatás veszélyeztetése nélkül jegyzék kiállítására nem érne rá, a hivatalvezető a tömeges feladó részére oly alkalmas időpontot jelöl ki, midőn a felvétel mások sérelme nélkül kettős jegyzék nélkül is eszközölhető. Az itteni viszonyokra való tekintettel tömegesen ajánlott levelek és csomagok jegyzék nélkül d. e. 9--11 ig d. u. 2--4 ig, és vasárnap d. e. 9--10-ig adhatók fel.

A Fejérmegyei Napló 1906. évi július 1-én új előfizetést nyit, a melyet ajánlunk olvasóink figyelmébe.

A Fejérmegyei Napló előfizetési ára:

- Félévre 6 kor.
- Negyedévre 3 kor.
- Egy hónapra 1 kor.

Gazdák figyelmébe. Értesítjük a gazdaközönséget, hogy a budapesti katonai élelmezési raktárban szükséges 140 vagon zab és a székesfehérvári katonai élelmezési raktárnál szükséges 20 vagon rozs és 10 vagon zab egy részének fedezésére az elővettl ajánlatokat augusztus 10-ig kell a budapesti 4 ik hadtest es. es kar. hadbizottságánál beadni.

Közéiskola I. évfolyamára előkészíték. Cim a kiadóban.

VÁSZON-ÁRUHÁZ MEGNYITÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint Szekesfehervárott, a Barátok épületében (azelőtt Özv. Hanel Antalné tele üzlethelyiség) egy a mai kor igényeinek megfelelő

Vászon-üzletet

nyitottam, raktárán tartok nagy választékban elsőrendű **Szepességi, Liptószentmiklósi és Rózshegy-i vásznak** és sifonokat, **Damask ág- és asztalneműk, kávék terítékek, fehér és színes vásznak, pique, színóros atlasz és jól mosható divatos színes parjet, egy a legfinomabb ing- és bluz-zefíreket.** Továbbá dús választék **ág- és asztalterítőkől, ablakfüggönyök, szőnyegek, házitag készült paplanok, matrac-szövetek és roletta-vásznakban.**

Menyasszonyi, gyermek, csecsemő-kelengyék és uri felhűrművek a leggyorsrubbtól a legdizsesebbig készítettnek.

Elsőrangú összeköttetéscim következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyra becsült vevőimnek mindenkor a **legjobb, legfrissebb árut a legelőnyösebb árban** számíthatom.

Vállalatomat szíves jóindulatukba ajánlva

Kiváló tisztelettel

Sővegjártó Jánosné,

törvényszékileg bejegyzett cétulajdonos.

Ugyanitt egy tanuló felvétetik.

IRODALOM.

— **A föld körül.** A hat kötetes munkából, amit ezzel a címmel: „A föld körül” dr. Gáspár Ferenc írt, most jelent meg az első két kötet. Vaskos, majd hatszázoldalas könyv mindkettő. Emellett a súlyuk könnyű, a fűzés, a kötés mind erős, célszerű és modern. Lapjaikat forgatva, mindenekelőtt a kiadói ízlés öltik az olvasó szemébe: a finom papír, a tökéletes nyomású illusztrációk, színes műlapok, a betűk eleganciája. A formára nyolcadrét alaku két kötet az egész munka, mintegy 1200 képből bőven ad köstölőt, hogy a kiadók miképpen igyekeztek a szöveg használhatóságát helyenvaló és előkelően válogatott képekkel emelni. Szöveg és illusztráció pompás harmóniában olvad össze s ritka értékű teszi Gáspár Ferenc művészi tollal írt utelírását, amelyhez a leghíresebb igényű olvasó is hozzáférhet. Egyidejűleg ugyanis a két kötettel fűzetes kiadás indult meg. Kéthetenként megjelenő egy-egy fűzet ára 60 fillér. A fűzetes kiadásra előzetni bármely könyvkereskedés útján lehet, vagy közvetlenül a kiadónál, Singer és Wolfner könyvkereskedésében. (Budapest, Andrassy-ut 10.)

Lourdesi emlékek. Félhívjuk olvasóink figyelmét arra a kis fűzetre, mely most jelent meg dr. Vargha Damján, ciszti. r. áld.-pap és a helybeli főgimn. köztisztviselőnek orvondó tanára tollából s amely Lourdesről szól. E fűzetet dr. Prohaszka Ottókar székesfehérvári megyes püspök ur írt ajánló sorokat, melyek szerint: „ezen Emlékekkel meleg szív jöbög felénk”. E kis fűzet arról a meleg, lelkes hitusról szól, melyet Vargha Damjánra Lourdes búcsújáró-hely tett. Lelesült hangon írja le a várost, a barlangot, a szentségi körmenetet, a betegek fürdését stb. és egy csodát, melynek szentantuja volt. Ime egy szentanu, aki látott Lourdesban egy meggyógyultat, beszélt vele. E fűzet különben abból az alkalmából készült, hogy Lourdesnak két év múlva nagy jubileuma lesz, amelyben 1908 ban lesz félszázados évfordulója a szent Szűz megjelenésének. Ekkor minden bizomnyal sokan fognak Lourdesba zárandokolni. Ezek, de akik itthon maradnak is, szívesen fognak olvasni Lourdesról. Melegen ajánljuk ezt a lelkesen megírt kis fűzetet, melynek ára 40 fillér. Főleg a jó magyar népek, katolikus köröknek, az ifjúsági fiú- és leánykongregációknak, valamint a katolikus intézetek könyvtárának ajánljuk melegen. Aki elolvassa, csak épülni fog rajta. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 2.

Anyakönyvi statisztika

1906. június hó 23-tól július hó 7-ig.

I. Születés.

Született: 19 törvényes fiú, 16 leány; törvénytelen fiú: 1, leány: 0; halva született törvényes fiú: 0; leány: 0 törvénytelen fiú, 0; leány 0. — Összesen: 36.

II. Halálozás.

Elhalt: 17 fiú, 19 nő. Ezekből 7 éven aluli; törvényes fiú: 7, leány: 10, törvénytelen fiú: 0, leány 0; 7 éven felüli fiú: 10, nő: 7. — Összesen: 36.

E szerint a születés a halálozást 9-el mulja felül.

Elhaltak: Bánóczy Anna, r. k. 56 éves, Vörösmarty-tér 2 szám. — Lencsés József r. k. kőmives-segéd 36 éves, Homoksor 19 sz. — Piegler Antal, r. k. 23 éves, földm. napsz. Szt.-György kórház. — Simon Ferenc, r. k. 5 éves, Csutora-utca 18 sz. — Bónai János, ev. ref. 10 hónapos dv. tisztak. Horvát Viktor, r. k. joggyakornok, 26 éves, Tobak-utca 7 sz. — Mayer Ferencné Parczér Rozália, r. k. 62 éves, Budai-ut 7 sz. — Nix Nándor, r. k. kőmives-segéd, 72 éves, Salétron-utca 3 sz. — Hendlein József, r. k. 10 hónapos, Öreghegy 253 sz. — Makl Janosné Luzsák Borbála, r. k. 26 éves, Szt. Gy. kórház. — Pál József, ev. ref. földm. napsz. 49 éves, (baraackai lakos) budai-országot. — Molnár Katalin r. k. 16 éves, Olaj-utca 58 sz. — Tóth Béla György, r. k. 4 hónapos, Palota-utca 26 sz. — Bónai László, ev. ref. 1 éves, Gyümölcs-utca 24 szám. — Benesik Katalin, Sziget-utca 12 sz. — Jankovics Mára, r. k. 2 hónapos, Bika-sziget. — Szőke Anna, r. k. 2 éves, Kecskeméti-utca 35 sz. — Spitzer Olga, zsidó 1 hónapos, Gáztelep-utca 1 sz. — Málts Mária, r. k. 14 hónapos, Olaj-utca 77 sz. — Viegler Józsefné Csurgai Horváth Anna, r. k. 25 éves, Maroshegy 44 sz. — Bruszt László, zsidó 1 hónapos Tobak-

— **Megkerült lovak.** Nemrég történt, hogy a mohai legelőről, valószínűleg kőborcigányok két darab négy éves lovat ellopak. Most amint értesülünk ezek a lovak megkerültek. Sárosd község közelében a kukoricásban találták őket bitangásban. A tolvajok valószínűleg félve, hogy nyomukra jönnek, bocsátották szabadon a lopott állatokat.

— **Hűtlen feleség.** A hitvesi hűségnek sohasem volt mintaképe Tamás Istvánné Kisperkátához tartozó barátusztai lakosnő. Tamásné a napokban az idő alatt, míg férje távol volt hazulról, a lakás összes ingóságait készpénzzé tette és magához vette férjének megtakarított 60 koronáját is és azzal megestökött. Tamásné körözését, aki állítólag Budapestre szökött elrendelték.

— **Meglopott építőmester.** Botos János helybeli sár-utcai lakos a Sárosd községhez tartozó Csillagmajorban dolgozott munkásaival. A napokban Botos erzsényéből, amelyet szobájában az asztalon feledezt, egy darab 20 koronás papírpénze eltűnt. A megejtett nyomozás megállapította, hogy a lopást Vecsei Józsefné csillagmajori lakosnő követte el, aki Botos szobáját tisztogatta. Vecseiné tagadja a lopást és azt állítja, hogy a pénzt egy kapta Botostól. A tolvaj asszonyt feljelentették a sárbogárdi kir. járásbírósnál.

— **Gyujtogató gyermekek.** Folyó hó 3-án rémes harangkongás verte fel Vajta község nyugalmát. Bíró József és Bíró Pál földművesgazdák szomszédos háza állottak lángokban. A tűz Bíró József udvarán keletkezett és innen csapatot át Bíró Pál házába, amelynek tetőzetét teljesen elhamvasztotta. Bíró Józsefnél a sertésöl és az istállóépülete tetőzete lett a lángok martalékává. A megejtett tűzvizsgálat megállapította, hogy a tűz Bíró József gyermekeinek gyufával való játékból keletkezett.

— **A napszamos tolvaja.** Almási Lajos, szégszardi lakos napszamos, a ki a Külső-Báránd pusztán dolgozik, a napokban arra a kollemtelen meglepetésre ébredt, hogy összes ruhaneműit ellopták. A fejjelentésére megindult nyomozás során kiderült, hogy a lopást a károsult napszamos társa Kiss István követte el, aki azonban megszökött a pusztáról. A tettest ezeitig nem sikerült elfogni.

— **Állategészségügy a vármegyében.** Szabadbattyán községhez tartozó Csabdi pusztán a sertésvesz járványserűleg fellépett. A hatóságok részéről a szükséges óvintézkedések megtéttek. — Füle községben a sertésorbánc megszűnt.

Két nagyobb vagy három kisebb szobából s mellékhelyiségekből álló lakás kerestetik augusztus 15-ére. Ajánlatok a szerkesztőséghez küldendők „M. G.” jegy alatt

— **Tüzek a vidéken.** Folyó hó 1-én nagy tűz volt gróf Wimpfen Siegfried ercsii uradalomban. Az egyik birkaistálló padlásán felhalmozott takarmány gyuladt ki eddig ismeretlen okból. A lángok, dacára a rögtöni oltási munkálatoknak, oly rohamosan terjedtek, hogy az épületben levő gazdasági gépeket sem lehetett megmenteni, azok is a lángokban veszttek. A kár körülbelül 14.154 korona, melynek egy jó része a biztosítás révén megtérül. — F. hó 2-án Holczer Lajos külső-báránd-pusztai bérletén volt tűz, a hol két hatalmas szalmakazal lett a lángok martalékává. A tűzveszedelemnek Mészáros Sándor és Jankovits József kocsisok voltak az előidézői, akik kazalozás közben pipáztak. A kár 1400 korona. A vigyázatlan kocsisok ellen megindult az eljárás.

— **Csendélet Adonyban.** Simon Mihály, Virág Péter, Sinka György adonyi és Horák Mihály ercsii lakosok a napokban együtt mulattak egy adonyi vendéglőben. Poharazás közben Sinka és Horák összeveszttek. A dolognak az lett a vége, hogy a három adonyi atyafi Horákra támadt, a földre teperték és nemcsak alaposan elverték, hanem több helyen meg is szúrták. Simont, Virágot és Sinkát feljelentették az adonyi kir. járásbírósnál. Horák sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

Jégszerények nagy választékban kaphatók Márkus Simon özv. és fia cégnél, Jókai-utca 16.

utca 27 sz. — Farkas Erzsébet, ev. ref. 6 hónapos, Cserepes-köz 7 sz. — Pap Julianna, r. k. 4 hónapos, Rác-utca 24 sz. — Szöllősy Mártonné Csáder Teréz, r. k. 40 éves, F.-királysor 2 sz. — Gránási István, r. k. 2 hónapos, Homoksor 15 sz. — Vihart Mária, r. k. 18 hónapos, Széna-té-6 sz. — Karl József, r. k. tőkepénzes 71 éves, Liget-sor 4 sz. — Kováts András, r. k. földm. napsz. 43 éves, Olaj-utca 3 sz. — Doucha Margit Irén, r. k. 17 hónapos, Fazekas-utca 8 sz. — Magda Anna, r. k. 18 hónapos, Fazekas-utca 8 sz. — Özv. Horvát Istvánné Kőszegi Anna, r. k. 72 éves, Olaj-utca 2 sz. — Mikó Erzsébet, ev. ref. 19 éves, Vendel-utca 10 sz. — Oremusz József, r. k. önálló kovács 56 éves, Király-kut-utca 14 sz. — Pinter István, r. k. 7 éves, Zámoly-utca 53 sz. — Madár József, r. k. önálló szatócs, 40 éves, Maroshegy 2 sz. — Schmidt Mayer Katalin, r. k. 66 éves, hajadon, Szt. Gy. kórház.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

W. M. Torókbálint. Igaza van. Kijavítottuk. — Cs. Gy. Dunaodony. A második felétve, beküldött 12 kor-t a jövő júliusig előknyveltük. — B. V. Budapest. A küldött 18 kor-t a jövő évre megfellelőleg előknyveltük.

Olvasóinknak, a kik a szombat folyamán lakást váltottak, szívesen küldjük lapunkat tartózkodás helyükre. Csakpan azt kerjük, hogy szociálisnyak jelzés, hogy korult mindnyit ideig tartózkodnak lakni.

Többszöveg. A kik előzettséket a legközelebbi napokban küldötték be, a csutortoki ómszalagon meg láthatnak annak igazolását. A kik pedig meg mind, késnek ezen szep es valóban követese melto példák követésével, ne mulasszák ezt soká, mert minden ön drága s legszebb jutalom a tisztá és nyugodt lelkiismeret edes tudata, a melyet nem zavart a szegény szerkesztőnek es kiadónak szakkilak megmúto bus sohaja szaz a tudat, hogy az ilyen kötelek önjel-mulasztok valóban részolgáltak arra, hogy az alvilág dísingjei macangolják szet vakócójuknak legedesebb szúzi nyugalmát.

Nyitltér.)*

A Phönix biztosító társaság tek. főügynökségének

Székesfehérvár.

Az üzletemben történt betöréses lopásból kifolyólag minden tekintetben kielégítő és méltányos kártérítésben részesítettek, miért is inditattva érzem magamat, hogy előzékeny eljárásukért ezuton mondjak köszönetet.

Székesfehérvár, 1906. jun. 28. án.

Teljes tisztelettel

Rosenberg Sándor

börkereskedő.

(*E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES
 üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.
Raktárt tartok mindennemű ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. Javításokat a leggyorsabban és jutányos árban készítek.
Hirtling Pál kocsigyártó,
 Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

